

BIULETYN

ARCHIWUM PRASY SKAUTOWO-HARCERSKIEJ

Rok-Vol.VI.Nr.-No.2.(13).

Maj 1978 May

Vancouver, B.C.

Wydanie I - sze .

Lwów 1912 r. Nakładem: Tow .
Nauczycieli Szkół Wyższych.
Wymiar: 18 x 12 cm. Str.xii
+ 182. nlb.2. Rysunki.Biblio-
grafia.

Wydanie II - gie.

Lwów 1917 r. Nakładem: Książ-
nica Polska Tow. Nauczycieli
Szkół Wyższych. Wymiar: 19x12
cm. Str.xii + 287. Rysunki i
Bibliografia.

Wydanie III - cie.

[znacznie rozszerzone i po-
prawione].

Lwów 1920 r. Nakładem: Książ-
nica Polska Tow. Nauczycieli
Szkół Wyższych. Wymiar: 18 x
12.5 cm. Str.xvi + 468. Ry -
sunki. Bibliografia.

(Odbitka strony frontowej
obok./w zmniejszeniu/.).

E. PIASECKI i M. SCHREIBER

HARCE

MŁODZIEŻY POLSKIEJ

WYDANIE TRZECIE

ZNACZNIE ROZSZERZONE I POPRAWIONE NA POD-
STAWIE 8-go WYDANIA DZIEŁA GENERALA ROB.
BADEN-POWELLA p.t. „SCOUTING FOR BOYS”

OPRACOWAŁ DR. EUG. PIASECKI
PROF. UNIWERS. POZNAŃSKIEGO

LWÓW — WARSZAWA
KSIĄŻNICA POLSKA T-WA NAUCZ. SZKÓŁ WYŻSZYCH
MCMXX

harcerskie.pl

BIULETYN
ARCHIWUM PRASY
SKAUTOWO-HARCERSKIEJ

BULLETIN of the Scout Press Archives.
Rok-Vol.VI./Nr-No.2.(13). / Maj - May
1978/Wydawca i Redaktor/Publisher &
Editor/Zenon Buczewski/Adres-Address:
12531-92nd Ave.SURREY,B.C.V3V 1G8.Can

Oddajemy w obecnym wydaniu "Biuletynu" miejsce na dyskusję w sprawach;

* Prawa harcerskiego i artykułu red.R.Buczka. Omawiają one sprawy harcerskie, tak nam ważne. Nie zabieramy sami głosu w tych dyskusjach na łamach "Biuletynu" z przekonaniem iż Czytelnicy sami to najlepiej ocenia.

*

Mija już 57 lat od chwili kiedy wydane zostały Rozkazy Harcerskie w sprawie oznak Harcerskich. Pomimo upływności ponad pół wieku od tego czasu, cały szereg podanych tam przepisów jest dzisiaj aktualnych w organizacji Harcerstwa Polskiego w wolnym świecie.

*

Nie wielu z nas pamięta obraz Hm.R.P.Olgi Małkowskiej znajdujący się w Londynie, (Anglia). Zamieszczamy odbitek zdjęcia dla zainteresowanych.

*

Hufiec harcerzy "Karpaty" w Toronto, Ont. nadal istnieje i pracuje wydatnie na rzecz Harcerstwa. Wydana przez Nich, 19 lat temu "Jednostówka" zasługuje na naszą uwagę.***

-2-

rok wydania 59 Kraków, 17 lutego 1978 Numer jubileuszowy

OD REDAKCJI

TRZYNASTAK - w czasopiśmie z innych wiołów, rozgrywkach i sukcesach beretach
PRZYJACIELI I SYMPATYCI, a także WY, nasz PRZYJACIEL
WISZCZY, którzy o nas sięgaliście dzisiaj i dzisiaj, dobrze lub gorzej oddajemy nam dzisiaj do ręk. Jubileuszowy numer naszego "Trzynastaka", który tworzący nas, harcerzom z naszego obywateli, od roku 1919. I chociaż liczy sobie już lat pięćdziesiąt dziesiąt, po raz pierwszy ukazuje się w tak dużym nakładzie -

Wymiary: 25x17,5 cm. Offset. Stron: 32. Nakład: 600 egz. Kraków, Polska

W poprzednim wydaniu "Biuletynu" (Nr.1.(12) Luty 1978) pisaliśmy na temat obchodów Jubileuszowych Krakowskiej "Czarnej Trzynastki". Wydany z tej okazji Numer specjalny pisma tego Szczepu "Trzynastak" zawiera historyczne omówienie prac takowego od roku 1913 po dzień dzisiejszy.

W piśmie krakowskim "Tygodnik Pow-szeczny" (Rok XXXII Nr.11.z dn.12.iii.1978 r.) ukazał się wywiad dhny. Hm.R.P. Olgi Małkowskiej, udzielony Grzegorzowi Bytnarowi. Omawiane są tam sprawy harcerskie.

W IMIĘ DYSKUSJI...

W OBRONIE PRAWA HARCERSKIEGO

Konieczność naprawienia lekomyślnych uchwał 2-go Zjazdu Ogólnego, dotyczące znieszenia obowiązującego nas Prawa Harcerskiego w punkcie 10-ym, skłania mnie do zabrania głosu.

Z.N.P. poza granicami Polski jest tylko częścią całego Związku Harcerstwa Polskiego, opierającego się na ostatnim statucie w roku 1936, uchwalonym na Walnym Zjeździe Z.N.P. w wolnej Polsce, zatwierdzonym przez rząd Rzeczypospolitej, który uznał Z.N.P. za organizację wyższej Uyteczności.

Naszim sadaniem i obowiązkiem jest kontynuowanie pracy harcerskiej w myśl zasady statutu, nie naruszając tego, co jest fundamentem ideowym, metodycznym i organizacyjnym. A w tym fundamencie zasada najważniejszą jest Prawo Harcerskie. (1)

- (1) Od połączenia się dzielnicowych organizacji w jeden Związek Harcerstwa Polskiego w 1918 r., władze Z.N.P. stały dotychczas do umieszczenia w Statucie obowiązującego tekstu Prawa, lecz spotykały się z biurokratycznymi sprzeciwami urzędników Ministerstwa Spraw Niewygodnych, ze ustawą o stowarzyszeniach "takich regułom nie przewiduje". Dopiero zgodził Michał Gładyszkiemu w 1936 r. udało się ten opór przełamać co jest jego niewątpliwą zasługą (przyp. autora).

Dwu-mieś.
"Ognisko harcerskie",
Rok.13. Nr. 4.
Październik -
Grudzień 1977 r.
Wyd. Naczelnictwo ZHP,
Londyn, Anglia .

Przypominajmy, jak brzmiało dotychczasowe prawo: -
"HARCERZ /ka/ JEST CZYNIŁ /a/ W MYŚLI, KOLOR I UCZYNIACH, NIE PALI TYTOCIU, NIE PIJE NAPJOJÓW ALKOHOLICZNYCH."
A lekomyślna uchwała zjazdu ogólnego w Kanadzie w 1976 r. głosi:

Prawo Harcerskie, punkt 10-ty, poprawka:
"a) i a) "nie pali tytochu i nie pije napojów alkoholowych" - uchwalono - i zniesła zasadę "napiój".

Dotyczące tego wniosku twierdzi, że tak sformułowane "popyrka" rozszerza punkt 10-ty Prawa. Rzeczywiście zaś jest zupełnie inna: przez usunięcie wyrażenia nakazu "nie pije napojów" a nie "nie pije napojów alkoholowych" pozostaje po drugich półkach, że teraz wolno palić i pić, bo zakaz usunął! A ogólnikowa "poprawka": - "i zniesła zasadę napojów" niczego wyrażenie nie zakazuje i nie wyrażenie nie nie odbiera, bo precyzyjnie chłopców nie bardzo się orientuje, co to są szkodliwe napoje i nie wie, ile ich jest, a wszelkimi paleniami i piciami uważa, że picie i palenie nie jest szkodliwym napojem, a "przyjemnością." Wielu z nich jest już w mocy zjednego napoju. I wydaje się, że właśnie z tej kategorii członków Z.N.P. wyszła innośc: nie pociągła powzięcia tej merytorycznie szkodliwej uchwały Zjazdu Ogólnego. Trzeba przy tym przypomnieć starą i słuszną harcerską zasadę, że jeśli ktoś z instruktorów zaczyna pić i palić, to bynajmniej przenoszą go z szeregu kół przyjaźni, gdyż traci kwalifikacje instruktora. Takie przeniesienie do kół, które daje tym ex-instruktorom prawo dalszej pracy dla dobra Harcerstwa bez ponoszenia ograniczeń nakładanych przez Prawo Harcerskie, które obowiązuje i dla nich są ciżkie. Takich wyjątków było jednak w przeszłości bardzo mało.

Jeszcze jest druga strona zagadnienia. Zjazd Ogólny organizacji na emigracji nie ma prawa zmieniać statutu Z.N.P. (z szeregu Z.N.P.), może tylko uchwalić dla siebie poprawki do statutu, jak pracownicy, aby w warunkach emigracyjnych w a t w i a z realizację tego statutu. (2)

(2) Te sprawy omówi osobno.

A Prawo nasze jest podstawowe źródło statutu Z.N.P. nie tylko na emigracji czy, jak inni wolno określają, w krajach wolnego świata, ale nadal i w konspiracji w Polsce.

Jak tedy wybrnąć z tej lekomyślniej i szkodliwej uchwały zjazdu ogólnego w Kanadzie w 1976 r.?

Droga jest prosta i łatwa. Prawo nie wolno nam zmieniać, ale wolno nam zmienić komentarz do Prawa, nie zmieniając się w Statucie Z.N.P. Wgłębiam więc wniosek na najbliższy Zjazd Ogólny:

- a) Stwierdza się, że 10-ty punkt Prawa pozostaje bez zmiany,
- b) uchwałę Zjazdu Ogólnego z roku 1976go, wprowadzającą dodatek - "i zniesła zasadę napojów" - należy dotychczas w Komentarzu 10-go punktu Prawa, uzgadniając stylizacyjnie z już istniejącą treścią komentarza. (3)

Zwracam się do wszystkich harcerzów /yn/ i podharcerzów /yn/ o rozważenie tego co wyżej napisałem i o ponowne mojemu wnioskowi przez zgłoszenie listu lub pocztówki do mnie, na adres Naczelnictwa Z.N.P. w Londynie.

Czuję się!

Henryk S.Glass (chudy) Hk
Harcerstwa Rzeczypospolitej

(3) Patrz "Zycie racjonalne", str.95-88, wyd.Z.N.P., Londyn, 1973, (przyp. autora)

NA TROPIE HARCERSKIEJ LEGENDY i dalej ...

Tygodnik: "Głos Polski-Gazeta Polska", Rok. Lxvii/XXVII, Nr. 26, dn.30 czerwca 1977 roku.
Toronto, Ont. - Kanada.

"GŁOS POLSKI" TORONTO, 30 CZERWCA (JUNE) 1977

NA TROPIE HARCERSKIEJ LEGENDY

Roman Buczek

Wrzesień

W tragicznych dniach września 1939 roku Harcersko-tę dąło wojnę egżamin wspanie, podobnie jak cały naród. Warszawa, mógł i serce kraju, była też i w tych tragicznych, lecz także pięknych i pamiętnych dniach swego nieistnienia, nego bohaterstwa, miejscem nie tylko pracy, ale i poświęcenia harcerzy.

Zbięła się tam brat harcerski i Pomorza i Pomazkiego, i razem z miejscowymi druhami i druhami podjęła walkę w pierwszej linii. Aż przyszedł bezsensowny rozkaz radiowy pułkownika Umiasztowskiego, rozkaz skiero-

Harcerze i harcerki byli wszędzie. Pełnili służbę frontową, walczyli i polowali, ratowali rannych, grzebali zabitych, byli inżynierami i nieśli pomoc wszystkim mieszkańcom.

Po upadku Warszawy, nastąpiły długie, smutne dni apatii. Harcerstwo jednak otrząsnęło się najwcześniej i zaczęło przygotowywać się do nowych warunków pracy, do życia podziemnego. Jednostki wrzesniowe, niestety nie wrocili. Od pierwszej bowiem jesieni 1939 r. harcerstwo rozpadło się na kilka oddziałów. Różnice zaś ideologiczne i personalne, stały się pogłębiające. Wytworzyły się między tymi grupami niepokój, rozpadający, których nie udało się zaprzęć do końca wojny. Różnice te sięgają czasów przedwojennych.

Reminiscencje

W Polsce niepodległej harcerstwo było rozbite. Działali obok siebie kilka organizacji harcerskich, niezależnych od siebie i pracujących własnymi metodami. Złanie tych organizacji w jeden związek okazało się zupełnie niemożliwe. Harcerstwo uciepialo przede wszystkim na skutek jednoczenia się samych organizacji harcerskich, nie pozwalających na żadną krytykę i zmiany. Na skutek tego wielu ludzi nie mogących się pogodzić z istniejącym stanem rzeczy, a nie mogąc się poradzić, występowali z ZHP i byli dlia harcerstwa straceni. Stało harcerstwo szeregiem cennych jednostek. Odbiło się to przede wszystkim na poziomie pracy wy-

po ogólnopolskim zlocie w Spale w roku 1935, stosunki w ZHP, a szczególnie w chorągwi warszawskiej, popsuły się jeszcze bardziej. Naczelnik harcerzy, harcmistrz Zbigniew Trybicki miał zapędy dyktatorskie i usunął kilka instruktorów z komendantem chorągwi na czele. Wywołało to powszechne oburzenie i sprzeciw. Jeden z tych instruktorów, ogólnie ceniony harcmistrz Eugeniusz Konopka, oddał sprawę do sądu honorowego, gdzie Trybicki proces przegrał. Wcale jednak nie speszzył się wyrokim. Konopka nie miał żadnej satysfakcji, na najbliższym walnym zjeździe przegawadził wyrokim sądu honorowego nie obowiązując.

Wszystkie te wypowiedzi stanowią polemikę z dala od Polski, gdzie w latach czterdziestych owe rzeczy miały miejsce.

Zwróciliśmy się więc o uwagi na temat artykułu dra R. Buczka, do jednego z tych, którym historia Z.H.P. widoczna jest z ziemi Polskiej. Dr. Bolesław Leonhard przysłał nam swój punkt widzenia na tę sprawę, co podajemy w całości i z podziękowaniem. (Redaktor.) ..

*

Bolesław Leonhard
Kraków,

KILKA DROBNYCH SPÓRSTWAN

Artykuł dra. Romana Buczka "Na tropie harcerskiej legendy" ("Głos Polski", Toronto, Nr. 26 z 30.VI.1977) przeczytałem z dużym zainteresowaniem i uważam go za pozycję wartościową.

Wnosi sporo nowych wiadomości do dziejów podziemnego Harcerstwa, mam na myśli dzieje Hufców Polskich.

Nie obniżają jego wartości popełnione w nim błędy, ale po tylu latach rażą oskarżenia i oceny, których Autor rzeczowo nie uzasadnia. Przejdźmy je wszystkie po kolei, według podtytułów pracy Autora.

1. "Wrzesień". Autor pisze o "bezsensownym rozkazie radiowym pułkownika Umiasztowskiego" - ewakuacji młodzieży z Warszawy. Stolica była jednak bronią w 1939 przez wojska regularne, wiadomo też powszechnie, że dla ochotników brakło broni.

W tym czasie formowało się przeciwuderzenie polskie na terenach wschodnich - był więc sens skierowania tam właśnie młodzieży warszawskiej, w stolicy - tylko zagrożonej. Inna sprawa, że przebieg działań wojennych plany topokrzyżował, ale któż to mógł przewidzieć?

Autor nie podaje na jakiej podstawie sądzi, że "połowa ich już nigdy nie powróciła", a także, że "był to najlepszy element". Kto w takim razie znalazł się w tych warszawskich Szarych Szeregach?

2. "Reminiscencje". Nie wymienia Autor żadnych pozycji wydawniczych na pokrycie stwierdzenia: "wszystkie cenniejsze książki harcerskie wyszły w pierwszych latach niepodległości". I znowu - należałoby wymienić, porównać z wszystkimi uznanymi przez Autora za nie-

Artykuł dra. Romana Buczka: "Na tropie harcerskiej legendy" omawia przebieg prac przedwojennego Harcerstwa w Polsce oraz warunków w jakich się ono kształtowało.

Za okres okupacji Polski w latach 1939-1945 przy opisach prac podziemnego Z.H.P. z konieczności tematu, mowa jest o ówczesnej działalności tam Armii Krajowej.

Opracowanie red. R. Buczka doczekało się publicznych wypowiedzi na Emigracji.

Koło b. żołnierzy Armii Krajowej w Toronto, Ont., wydało specjalną uchwałę potępiającą ten artykuł, którą red. R. Buczek ogłosił w tym piśmie w nr. 48 z dn. 1.xii.1977 r.

W tym samym wydaniu "Głosu Polskiego" ukazał się list Harcmistrza F. Bolesława Bahyrzycza z Ottawy, Ont. oraz Z. Buczewskiego z Vancouver, B.C., gdzie obydwaj przyjęli w.w. prace red. R. Buczka jako -historyczny pogląd na owe sprawy.

Następnie w publikacji Okręgu Z.H.P. - Kanada, p.t. "Wici Harcerskie Kanady", Rok. xxii, Nr. 111, Paźdź. 1977 r., ogłoszony został list hm. J. Wittinga, Przewodniczącego Harcerskiej Komisji Historycznej w Londynie /Anglia/, który w treści zwraca uwagę na szereg nieścisłości w pracy

red. R. Buczka.
archiwum
harcerskie.pl

pełnowartościowe (czy książki A.Kamińskiego też do nich zaliczyć ?).

3. "Harcerstwo wojenne". Nie wiem skąd Autor otrzymał informacje o "śmiesznie niskiej subwencji" ZWZ dla podziemnego harcerstwa. Według relacji działaczy kra - kowskich Szarych Szeregów - do punktu przy ul. Wikołaj - skiej łącznicy przywozili całymi walizkami unieważnione wówczas przez hitlerowców na Węgrzech a jeszcze ważne w okupowanej Polsce - polskie "pięćsetki". Ale to tyl - ko sam Kraków.

4. "Wielka gra". Informacja jakoby autorem tej książki był Florian Marciniak - jest zupełnie błędna, napi - sał ją Aleksander Kamiński, który część opowiadań stam - tąd zamieścił w wydanych w 1958 w Polsce "Narodzinach dzielności". W 1942 nakład "Wielkiej gry" zniszczono nie z zawiści, ale dlatego, że dekonspirowałaby w raz - zie trafienia do rąk hitlerowców, sposoby prowadzenia akcji Małego Sabotażu i sposoby wyrywania się z nie - bezpieczeństwa.

5. "Stan organizacyjny Szarych Szeregów". Autor arbi - tralnie stwierdza: "Armia Krajowa była organizacją w najwyższym stopniu przereklamowaną", i "wszystkie wyczyny warszawskie i podwarszawskie" uważa za dzieło "jednego tylko bohaterskiego batalionu 'Zośka'". Otóż mimo, iż emocjonalnie i z powodu wieloletniej znajomości z przedstawicielami tegoż batalionu jestem związany, oświadczam: nieprawda. I zapytuję Autora: po co Pan tę nieprawdę szerzy? Stać Pana na obiektywizm, w któ - rym przeciwieństwo jest cała tajemnica dzieła trwałego.

Gubienie się w stronicznych retuszach - to naprawdę wielka pomyłka, wielka jeszcze (nie wymawiając wieku metrykalnego) niedojrzałość.

Styczeń 1978.

Bolesław Leonhard .

- dr. Ewa Grodecka, "Pierwsze ćwierćwiecze Harcerstwa żeń - skiego". Cz. 1. Warszawa 1937 r. Wymiar: 19x12,5 cm. Str. 155, nlb. 3 mapy. ***
Cz. 2. "Służba wojenna 1." Warszawa 1938 Wymiar: 19.5x13 cm. Str. 150, nlb. 2 mapy*
Cz. 3. "Służba wojenna 2." Warszawa 1938, Wymiar: 19.5x13 cm. Str. 144, nlb. 2, 2 mapy*
Cz. 4. "Służba wojenna 3." Warszawa 1938, Wymiar: 19.5x13 cm. Str. 88, nlb. 2. Mapy. **

Fotografia
portretu
druhny
Hm. R. P.
Olgi
Małkowskiej,
znajdującego
się w
biurze
wydziału
międzynarodo -
wego Główniej
Kwatery
Skautek
(Girl Guides
Assoc.) w
Londynie,
Anglia.

PIERWSZE ĆWIERĆWIECZE
HARCERSTWA ŻENSKIEGO

MATERIAŁY DO HISTORII

w opracowaniu
Dr. EWY GRODECKIEJ

CSK 1

1911 - 1914

WYDAWNICTWO „JA TRÓJNIE” WARSZAWA 1977

Wspzetelek

Wyd. Główna Kwatera Har - cerek. Red. Hm. H. Sledzia - wska. Dwumiesięcznik. Nr. 1. Styczeń 1961 r. Pismo powielane do paźdź. 1968 r. Następnie wyda - wane offsetem. Od grudnia 1966 r. w rozmiar - rach: 25,5x20 cm. Okładka. Liczne zdjęcia i rysunki. Pismo ideowo-szkoleniowe dla Har - cerek. 47 Rutland Gate, London, SW7. Anglia .

Podajemy w odbitce za oryginałem, Rozkaz Naczelnictwa Z.H.P. jaki ukazał się w publikacji pt: "Rozkazy, Okólniki i Instrukcje" Rok. I. Nr. 11. dnia 20-go lipca 1921 roku. Warszawa. Wyd: Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego.

Treść tego Rozkazu omawia sprawę organizacyjną Z.H.P. a w szczególności oznaki i umundurowanie, powinno być jeszcze dzisiaj zainteresowaniem ruchu Harcerskiego w wolnym świecie.

(Red.).

Rozkaz Naczelnictwa Z. H. P. L. 13

z dnia 9/VI 1921 roku.

Na podstawie uchwały Naczelnej Rady Harcerskiej z dnia 25V 1921 r. oraz uchwały Naczelnictwa Z. H. P. z dnia 2 I 3/VI 1921 r. wprowadza się następujący

regulamin oznak harcerskich.

Oznaki harcerskie są:

- 1) organizacyjne, świadczące o przynależności do organizacji Z. H. P.
- 2) stopni harcerskich,
- 3) służbowe (funkcyjne, świadczące o rodzaju służby),
- 4) sprawności,
- 5) oznaki honorowe.

UWAGA: Oznaki posiadać mogą tylko osoby, mające odpowiednią legitymację.

I. Oznaki organizacyjne

A. Oznaka członków czynnych Z. H. P. i młodzieży harcerskiej:

1. Lilija harcerska oksydowana, wysokości 30 mm. z literkami O. N. C. (Ojczyzna, Nauka, Cnota) na listkach lilij i Z. H. P. u dołu lilij. Nosi się ją na przedniej stronie kapelusza lub czapki. Prawo do tej oznaki mają wszyscy członkowie czynni Z. H. P. i młodzież harcerska, (ta ostatnia po uzyskaniu stopnia II „młodzika”, „ochotniczki”).

2. Krzyż harcerski noszą osoby należące do organizacji, które składały przyrzeczenie. Nosić należy 2 cm. nad środkiem górnego brzegu klapy kieszeni koszuli harcerskiej lub kurтки instruktorskiej. W stroju cywilnym wolno nosić w lewej klapie surduta, lub w miejscu odpowiadającym umieszczeniu krzyża na mundurze.

UWAGA: Krzyże są numerowane. W razie zgubienia krzyża harcerz (harcerka) może otrzymać oznakę dopiero po półrocznej służbie.

B. Oznaka członków współdziałających:

3. Lilija harcerska wysokości 25 milimetr. w pierścieniu z białej blachy. Nosi się w lewej klapie surduta lub jako broszkę.

Prawo noszenia posiada każdy członek współdziałający Z. H. P.

C. Oznaki Hufców, Drużyn, Komend Chorągwi, Głównych Kwater i Naczelnictwa:

Dla odróżnienia Hufców i miejscowości noszą harcerze, harcerki i starszyna harcerska naszyte na górnej części lewego rękawa: herb miasta – siedziby Kom. Hufca (herb na tarczy wysokości nie większej jak 4 cm.) a poniżej wstążkę długości 8 cm., szerokości 2 cm. barwy nieco ciemniejszej od munduru z wyszytą ciemno-zieloną nazwą miejscowości, w której drużyna stale pracuje. Dla odróżnienia drużyn jednej miejscowości noszą harcerze, harcerki i starszyna harcerska na naramiennikach cyfrę arabską drużyny wysokości 2 cm. metalową ciemno-oksydowaną.

Członkowie: 1. Komend Chorągwi – herb siedziby Komendy Chorągwi na rękawie z tarczą obszystą cienkim złotym sznurkiem, na naramiennikach litery K wysokości 3 cm. drukowane, barwy ciemniejszej od barwy munduru.

2. Głównych Kwater – litery G K wysokości 3 cm. drukowane, barwy ciemniejszej od barwy munduru.

3. Naczelnictwa – litery N wysokości 3 1/2 cm. drukowane, ciemniejszej od barwy munduru.

D. Oznaka przynależności do zastępu:

Pęk wstążek, (szeregowiec 5. zastępowy 7) długości 15 cm. koloru zastępu. Wstążki nawleka się na lewy naramiennik i nosi się w służbie.

II. Oznaki stopni harcerskich:

a) dla młodzieży harcerskiej:

Młodzik (ochotniczka): krzyż oksydowany według punktu A 2. Wywiadowca (przewodniczka): krzyż ze srebrną liliją.

Cwik (samarytanka): krzyż ze złotą lilją.
Harczerz (ka) Rzeczpospolitej: krzyż ze złotą lilją i ze złoc-
nym wiankiem.

b) starszyszy harcerskiej:

Przodownik (ca): — podkładka zielona pod krzyż i lilja zie-
lona wysokości 6 cm., naszyta na górnej części lewego rękawa.

Podharczmistrz (yni): — podkładka barwy „czerwień polska”
pod krzyż i lilja takiej samej barwy wysokości 6 cm. naszyta na
górnej części lewego rękawa.

Harczmistrz (yni): — podkładka barwy „czerwień polska” i bia-
ła pod krzyż — i lilja barwy „czerwień polska” wysokości 6 cm.
z dwoma srebrnymi poprzecznymi paskami u dołu — naszywana na
górnej części lewego rękawa.

UWAGA: Prawo noszenia powyższych oznak mają osoby po
przyrzeczeniu i przejściu odpowiedniej próby, po-
siadające odnośną notatkę w książce służbowej
(legitymacji).

c) dla lekarzy i kapelanów:

Lekarz: — lilja harcberska w pierścieniu, jak p. I. B. na pod-
kładce barwy żółtej.

Kapelan: — lilja harcberska w pierścieniu, jak p. I. B. na pod-
kładce barwy lila.

UWAGA: O ile lekarz lub kapelan jest harcerzem po przy-
rzeczeniu, nosi krzyż na odpowiedniej podkładce —
jak wyżej.

III. Oznaki służbowe:

Oznakami służbowymi, świadczącymi o rodzaju służby (funkcji) jaką harcerz (harcerka) w organizacji pełni są tak zw. sznurki podwójne, noszone tylko w czasie służby. Zakłada się sznu-
rek na lewy naramiennik, drugi zaś koniec (z przymocowanym gwizdkiem, kompasem i t. p.) cho-
wa do lewej kieszeni. Długość sznurka podwójnego 45 cm. Na sznurku suwak barwy sznurka.

- Szeregowiec (a) — sznurek szary
- Zastępowy (a) — „ bronz.
- Przyboczny (a) — „ zielony
- Drużynowy (a) — granat. ciemny
- Komendant (ka) Hufca — srebrny

Komendant (ka) Okręgu sznurek srebrno-złoty (wplec. z: nitki)

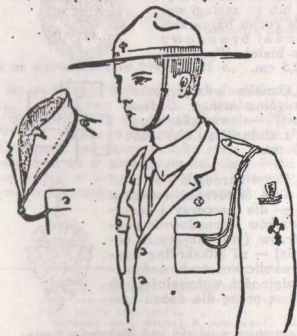
Komendant (ka) Chorągwi sznurek złoty

Pełnomocnik (czka) Kom. Chora-
gwi, instruktor (ka) jadący z Kom.
Chorągwi na lustrację przezyn
i t. p. upoważniony (a) drużyn
K. Chor. do reprezentowania
Kom. Chorągwi

Członkowie (nie) Główn. Kwatery
i pełnomocnicy Gł. Kwater

złoty

brązowy skórzany

Naczelnik (czka) G. K. —
sznurek brązowy skó-
rzany ze srebrną skó-
wką — suwakiem

Członkowie Naczelni-
ctwa Z. H. P. i pełno-
mocnicy N. Z. H. P.
sznurek biały

Przewodniczący Naczel-
nej Rady Harcerskiej,
sznurek biały z złotą
skówką.

Członkowie Komend
(Hufca, Okręgu, Chora-
gwi) noszą sznurki Ko-
mendantów lecz założo-
ne na szyi i schowane
pod kłapy kurtki instruk-
torskiej w taki sposób
aby widocznym był tylko
koniec sznurka od końca
kłapy do lewej kieszeni.
(patrz rysunek)

IV. Oznaki sprawności:

Oznakami sprawności są krążki z rysunkiem odpowiedniej
sprawności naszywane na prawym rękawie powyżej łokcia po dwie
w rzędzie. (Oznaki samarytańskie na lewym rękawie). Prawo nosze-
nia oznak ma każdy harcerz (harcerka), który (a) złożył (a) egzamin
danej sprawności. Rysunki oznak określa osobny regulamin. Harcerz
posiadający 14 sprawności lub 8 następujących: sanitariusz, gimna-
styk, strzelec, jeździec lub cyklista, pionier, tropiciel, topograf i kra-
joznawca może otrzymać oznakę „Harczerza Orlego”. Jest nią pióro
(nie orle) po lewej stronie kapelusza. Powyższa oznaka „Harczerza
Orlego” nie dotyczy harcerek.

Podharczmistrze (yni) i harcymistrze (yni) noszą tylko oznaki
sprawności instruktorskich.

V. Oznaki honorowe:

Oznakami honorowymi są:

1. „Za uratowanie życia”—za niezwykle bohaterstwo i pogardę niebezpieczeństwą przy ocaleniu życia—medal brązowy (wstążka czerwona); wyższy stopień — medal srebrny (wstążka czerwona). Wysokość oznaki 2,5 cm.

2. „Za zasługę” — za niezwykle dobre spełnienie obowiązku w chwili krytycznej, lub za zasługi wybitne dla ruchu harcerskiego — medal brązowy (wstążka biała). Wysokość oznaki 2,5 cm.

3. „Oznaka wdzięczności” za szczególne usługi oddane organizacji — swastyka oksydowana z złotą lilją. Wysokość oznaki 2 cm.

4. „Orzeł harcerski” — orzeł biały z lilją harcerską (wstążka zielona) — dla harcerzy i harerek Rzeczypospolitej, przodowników i przodownic podharcistrzów (yn) i harcistrów (yn) mających co najmniej 5 lat służby harcerskiej — za kilkakrotne ocalenie życia w wyjątkowych okolicznościach, nadzwyczajne kilkakrotne dowody dzielności, wytrwałości lub poświęcenia, za wyjątkowo cenną pracę dla dobra harcerstwa.

UWAGA I: Oznaki honorowe nosi się nad kieszenią z prawej strony koszuli harcerskiej lub kurtki instruktorskiej.

UWAGA II: Sposób przyznawania odznak honorowych określi osobny regulamin. Do czasu ustalenia nowego regulaminu obowiązują dotychczasowy. — (patrz „Organizacja Harcerstwa” Śl. Sedlaczka str. 14).

VI. Wyrób oznak harcerskich.

Wyrób wszelkich oznak harcerskich zastrzega się dla Naczelnictwa Związku Harcerstwa Polskiego. Naczelnictwo Z. H. P. może upoważnić poszczególne Komendy Chorągwi do wyrobu oznak służbowych (sznurków funkcyjnych) oraz podkladek instruktorskich pod krzyż z warunkiem ściślejszego dostosowania wyrobów miejscowych do wzorów ustalonych i sprzedawanych w Centralnej Komisji Dostaw Harcerskich*).

*) Adres: Warszawa Traugotta 2

VII. Wprowadzenie regulaminu w życie.

Wprowadze niniejszego regulaminu w życie winno być w Chorągwiach ukończone z dniem 1 listopada 1921 roku.

Przewodniczący Z. H. P.:
(—) Gen. J. Haller
General Broni.

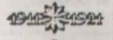
(—) Marja Wocalewska
Podharcmistrzyń i Naczelniczka Głównej Kw. Z.

(—) Henryk Glass
Podharcmistra i Naczelnik Głównej Kwatery Męskiej.

Za zgodność: (—) Jan Grabowski
Sekretarz Generalny.

Oznaka na dziesięciolecie 1911—1921 r.

Na podstawie uchwały Naczelnej Rady Harcerskiej, Naczelnictwo Z. H. P. uchwałą z dnia 23-V-1921 ustaliło oznakę na dziesięciolecie 1911—1921 r. według załączonego rysunku, barwa złota. Nosić należy pod krzyżem. Otrzymał powyższą oznakę mają prawo osoby, które stwierdzą dowodami, że w pierwszym dziesięcioleciu harcerstwa brali stały czynny udział w pracy organizacji. Zgłoszenia nadsyłać do Głównych Kwater: Warszawa, Al. Ujazdowskie 37 m. 12.

Sekretarz Generalny Z. H. P.
(—) Jan Grabowski.

„HUFIEC HARCEZY „KARPATY” 5 LAT PRACY” Jednodniówka wydana przez Komendę Hufca z okazji 5-...

...cio latia istnienia. Hufcowy pnn. Antoni R. Jankowski, Okładkę projektował i rysunki wykonał Andrzej Czubowski. Szkieca wykonali Parak Gutowski, Woskóski pisan i powieściak Franciszek Gęsiak, Skądalini instruktorzy hufca. Szytwa okładka, Tytuły drukowane. (Wykonane w drukarni tyg. „Związkowiec” Toront, Ont.), Tekst powielony. Wymiar: 27,5 x 21,5 cm. Rynek dat: 29. Zdj.: 12. Okładka handlowych: 15. Stron: 36. Toront, Ont. Kwiecień 1928 rok. Spis treści: 1/ Słowo wstępne. 2/ Wyciąg z rozkazu Komendy Chorągwi Harcerskiej w Kanadzie. 3/ Początki. 4/ Ciąg dalszy. 5/ Historia pod tytułem „Wrobbil onis”. 6/ Czarny hufcowy. 7/ „Rododół” Karpety. 8/ Szewski hufca, napis pokazujący rozrzucone jednostki hufca Karpety. 9/ Odrodek harcerski w Sary’s Bay. 10/ Wkładki z fotografiami. Fotografii z następującymi podpisami: 1) „Harcerze na Kaszubach-1956” własnej roboty, 18 stop pokiado, 195 stop kwadr. 2) „Wódz żeglowa hufca „Vistula” na „Jasoburg”-Wódz wędrowników-1956”. 4) „Jednostki hufca defilują w Torontu na 11-go listopada”. 5) „Zbiórka obzo „Wilno” na Kaszubach-1954”. 6) „Wódz „Wilno”-Medlitas”. 7) „Przewodniczący Z.H.P. poza granicami Kraju, Hn. Z. Krakowski wbiega wódz w tablicę pasażerską-Odrodek Harcerski na Kaszubach-1956”. 8) „Obrazowy raport zastępy”. 9) „Kreg „Tetry” z wizyta u „Karpata”. 10) „Stacja harcerska. -Sypialnia Zuchów”. 11) „Odrodek Harcerski na Kaszubach w kapieł” 12) „Pasowanie Zuchów na Harcerzy-1959”. Treść: Jednodniówka zawiera okres pracy hufca „Karpety” w Toront, Ontario, od momentu powstania w kwietniu 1923 roku do pokoiu 1925 roku. W okresie tym, dziesiątki jednostki harcerska hufca na terenie Ontario w następujących miastach: Sudbury, Sary’s Bay, Ottawa, Kingston, Hamilton, St. Catharines, Niagara Falls, London, Windsor i Toronto. Sten hufca wynosił wówczas 141: Karpety, Wędrowników i Zuchów. Z. 13.

3-go - 25-go sierpnia, 1974

Z. H. P.

POLISH BOY AND GIRL SCOUTS
ASSOCIATIONS
IN CANADA

MONTE CASSINO

WORLD JAMBOREE
OF POLISH SCOUTS ABROAD

MONTE CASSINO
1944 - 1969

POLES IN CANADA

Canada: Population — 22,000,000
Area: 3,851,800 sq miles
Canada is a Federation of 10 Provinces and two Territories stretching from the Atlantic to the Pacific, a land of freedom, democracy and opportunity. It consists of a mosaic of various ethnic groups welded into one Nation.

The percentage distribution of Canada's population by ethnic groups is: British Isles 43.8; French 20.4; German 5.8; Ukrainian 2.6; Italian 2.5; Netherlands 2.4; Polish 1.8.

Although Canadians of Polish origin constitute only 1.8 per cent of Canada's population, the group includes over 1,200 professional engineers, more than 233 university professors and numerous other professionals, artists, musicians and journalists.

Although Canadians of Polish origin constitute only 1.8 per cent of Canada's population, the group includes over 1,200 professional engineers, more than 233 university professors and numerous other professionals, artists, musicians and journalists.

Several hundred Polish engineers and skilled technicians who came to Canada in 1945 to assist the Allies in war work chose to remain here permanently when the war ended.

One of the first Poles to arrive in Canada was a member of the RCMP during World War II who was recruited by his friend Officer A. G. Myrsky, a Canadian of Polish origin.

The Chomkowski and Bower, two world-famous planes produced by the Hercules Aircraft Company, were designed by W. J. Jakimik, a Polish Canadian aeronautical engineer.

Dr. S. Haidasz and R. Buck, Canadian of Polish origin, are at present Members of Parliament in the Canadian House of Commons.

Polish Girl Guides camping in Canadian Rockies

POLISH SCOUTING IN CANADA

The Polish Scouting in Canada is an integral part of the worldwide movement of Polish Scouts, founded by the disciple of Lord Baden-Powell, A. Malkowski in 1910.

The Union of Polish Scouts, — ZHP, — made significant contributions to the development of scouting methods, particularly in the field of the "Brownie" and "Cub" organizations, and was a founding member of the International Scout Bureau.

In post World War One Poland, the Scout movement was the most important youth organization in the country. At the start of World War II the Scouts and Guides responded to the call of their country. Those of military age went into the army, others served in Civil Defence, First Aid and Messenger capacities.

Under the German occupation the movement was outlawed but nevertheless it carried on. Boys and girls of 16 joined the Polish underground "Home Army", those younger were formed into so called "Grey Troops" ("Szare Szeregi") which were used in Red Cross work, and the distribution of clandestine literature. In 1944 scouting in Poland was as well organized that during the Warsaw uprising that year, the Home Scouts formed their own infantry brigade and fought alongside other "Home Army" units. The Ranger Guides performed as Medical and Signal units.

Unfortunately the war's end did not bring complete freedom for Poland. Many scouts and their leaders decided not to return to the Communist government of Poland, and chose exile instead. Some of them adopted Canada as their new homeland.

Some Polish Boy Scouts and Girl Guides troops were formed in Toronto, Montreal and other Canadian cities. Now twenty years later, Polish scouting in Canada is flourishing across the whole country, from Montreal to Vancouver.

Every year thousands of Canadian Polish Boys and Girls, Land and Sea Scouts, are participating in the Scout and Cub meetings, and attending summer and winter camps. In our Scout work we receive wholehearted support of the Canadian Polish Community, and recognition by the Local and Federal authorities.

Corporal A. Modur signals capture of Monte Cassino

MONTE CASSINO JAMBOREE

During the 2nd World War Polish Forces under the Allied Command, as well as the Polish Home Army (underground) fought courageously in many decisive battles:

- Battle of Poland 1939
- Narvik
- Battle of France 1940
- Battle of Britain
- Battle of Atlantic
- Talabuk
- Palase
- Arnhem
- Warsaw Uprising
- Monte Cassino
- and many others.

We the Polish Boy and Girl Scouts, proud of our heritage, are gathered here at this Jamboree to commemorate these glorious battles; and as we celebrate the 25th Anniversary of the battle and victory of the 2nd Polish Corps at Monte Cassino, we pledge to uphold the traditions of our fathers.

As read by: Polish Alliance Press Ltd.
1475 Queen St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Roland Michener, Governor General of Canada with Polish Scouts

"Monte Cassino-World Jamboree of Polish Scouts Abroad, Monte Cassino 1944 - 1969".
Jednodniówka. Druk. Tekst w j. angielskim. Zdj. 3. Stron. 4. Wym: 26x12,5 cm. Wydawca: Zarząd Okręgu ZHP-Kanada, Lato 1969, Toronto, Ont. Kanada.

Ulotka przeznaczona była na I-szy Światowy Zlot ZHP poza granicami Kraju, odbyty latem 1969 roku pod Monte Cassino, Włochy.

BIBLIOGRAFIA HARCERSKA

Bibliografia to: 1. Dyscyplina księgoznawcza teoretyczna, historyczna oraz działalność praktyczna, której społecznym zadaniem jest informacja o dokumentach, realizowana poprzez ich opis i systematykę; 2. Spis bibliograficzny; 3.

Mieś. "Harcerstwo".
Rok. XIX. Nr. 12. (225).
Grudzień 1977 r. Warszawa.

Metodyka bibliograficzna; 4. Działalność bibliograficzna, jej organizacja i wytwory (spisy i przeglądy bibliograficzne) oraz monografie bibliograficzne i rozprawy teoretyczne.

B. h. zajmuje się dokumentami historycznymi, organizacyjnymi, programowymi i metodycznymi harcerstwa polskiego, wydanymi w Polsce i poza jej granicami, w języku polskim od roku 1911 do chwili obecnej. Rejestruje ona druki zwarte, wydane przez harcerskie instytucje wydawnicze i poza nimi, wybrane artykuły z czasopism polskich, tytuły czasopism harcerskich (gazety, tygodniówki, sprawozdania, roczniki itp.).

Pierwszą chronologicznie była praca Stanisława Sedlaczka, którą wydało Naczelnicтво Związku Harcerstwa Polskiego w roku 1927. W 1935 roku ukazała się w Harcerskim Biurze Wydawniczym bibliografia książki harcerskiej, rejestrująca również tytuły czasopism harcerskich. Była to najpełniejsza bibliografia, która ukazała się w okresie międzywojennym. W pracy Władysława Chojnackiego — „Bibliografia zwartych druków konspiracyjnych wydanych pod okupacją hitlerowską w latach 1939—1945”, znajdziemy opisy publikacji wydanych przez Szare Szeregi. Książki wydane w latach 1958—1970 rejestruje w specjalnym rozdziale Wiktor Czerniewski w „Bibliografii pedagogiki” wydanej w 1976 roku przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe. W miesięczniku „Harcerstwo” w latach 1973—1977 ukazywała się w odcinkach bibliografia rejestrująca publikacje i artykuły z czasopism, dotyczące pracy ZHP za lata 1967—1974. Bibliografia ta, opracowywana przez Urszulę Krajewską i Wojciecha Rozwadowskiego ma swą bieżącą kontynuację w odcinkach dwuletnich. Ponadto zostały opracowane, pozostające w maszynopisie, dwie bibliografie dotyczące harcerstwa — Wacława Błażejewskiego za lata 1911—1960 oraz Barbary Wierzbickiej za lata 1945—1961. (W. R.).

Literatura: 1. Wacław Błażejewski: Bibliografia harcerska. 1911—1960. 300 s. maszynopis (znajduje się w Głównej Kwaterze ZHP).

2. Władysław Chojnacki: Bibliografia zwartych druków konspiracyjnych wydanych pod okupacją hitlerowską w latach 1939—1945. Warszawa 1970 Państwowe Wydawnictwo Naukowe 309, (3) s.

3. Wiktor Czerniewski: Harcerstwo. W.: Czerniewski Wiktor: Bibliografia pedagogiki. 1953—1970. Warszawa 1976, s. 142—151.

4. Urszula Krajewska: Harcerska bibliografia. Teoria i praktyka działania społeczno-wychowawczego Związku Harcerstwa Polskiego. 1957—1972. — „Harcerstwo” 1973 nr 3—11, 1974, nr 1, 3.

5. Urszula Krajewska. Wojciech Rozwadowski: Harcerska bibliografia. Teorie i praktyka działania społeczno-wychowawczego Związku Harcerstwa Polskiego. 1973—1974. — „Harcerstwo” 1975 nr 9—12, 1976 nr 9—11, 1977 nr 1, 5—9.

6. Książka harcerska. 1910—1935. Katalog wydawnictw harcerskich. Warszawa: Harc. Biuro Wydaw. 1935 s. 177. 1 s., il.

7. Stanisław Sedlaczek: Bibliografia harcerska. Warszawa: Naczeln. Zw. Harc. Polskiego 1927, 27, (1) s.

8. Barbara Wierzbicka: Bibliografia Harcerska za lata 1945—1961. 1963. 11+37 s. maszynopis. Praca magisterska. Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego.

9. Maria Wiśniewska: Prasa i wydawnictwa Szarych Szeregów. Maszynopis — praca doktorska (egz. w Komisji Historycznej oraz Archiwum Instytutu Historii PAN).

Na Tropie

W marcu 1978 r. minęło 25-ć lat pracy redaktorskiej Harcmistrza Ignacego PŁONKI pisma "Na Tropie" wydawanego w Londynie przez Naczelnicтво Z.H.P. Druh Hm. I. Płonka jest seniorem w gronie redaktorów pism harcerskich na emigracji. Życzymy Jemu dalszej pomyślniej pracy na tym stanowisku. — Redakcja.

SPÓJNIK Dwu-mieś. Wyd:
Zarząd Okręgu ZHP- USA
Redaktor:
Hm. Henryk Półtorak.
Chicago,
Ill.-USA.

Kwartalnik. Wyd; Naczelnicтво ZHP. Redaguje; Komitet. Londyn, Anglia.

Kwart:
Wyd; Boy Scouts of Canada. -15th Sur-Del District. Red; Zenon Buczewski. Surrey, B.C., Canada.

Kw. "WICI HARCERSKIE KANADY"
R. XXII. Nr. 112. Luty 1978 r.
Wyd; Zarząd Okręgu ZHP. Red:
Hm. K. Z. Stohandel. Toronto.

ognisko
HARCERSKIE
ORGAN STARSZYNY HARCERSKIEJ
ROK 43 1978
PRZODZIEBNIK GRUDZIEŃ 1977
Cena 35p